

Andlig menning -

Eitt neyðugt lið í fólkaheiminum Føroyar, stavnhaldi javnaðarmanna, er andliga menningin. Men hvussu er stadd við fólka-bókasøvnnum. Litið hoyrist um hetta mál: um peningajáttanir, bókakeyp, bókasøvn o. s. fr.

Støðugt verður klagað inn á ungdomin. Men her eiga tey eldru at hyggja um seg sjálvan. Er lesihugurin litil og illa stadd við bóka-søvnnum, mugu teir studningsveitandi myndugleikarnir og kommunurnar taka hina tungu ábyrgdina. Hvat hava teir gjørt fyri at fáa eitt bókasavn sum ein miðdepil í bygdini? Er nøkur hóskaði hús-rúmd? eru nakrar bókur — og har slíkar eru: eru tær hugvekjandi? Og hvat er annars gjørt fyri at vekja áhugan fyri hesum menningartáttum?

Tað er ofta tvørligt við húsa-rúmdini; men aloftast man eitt hóskaði stað vera at finna, so tey mest átroðkandi krøvini kunnu verða greidd. Tað er hin rætta uppfatanin og viljin, ið tað fyrst og fremst ræður um.

Hetta er ein aðaltáttur í teirri sosialistisku arbeiðarastevnu. Tað ræður um at opna bókaheimin eisini fyri fjøldina. Keypsorka hennara rokkur ikki so langt, at hon kann ognar sær nóg mikið av fœrum og fakligum bókmentum. Tað ber til at fáa í lag lesingar; men sjáldan hevur hin arbeiðandi maðurin avlopspning til hetta endamálið; fólka-bókasøvn má tí verða loysunnarorðið.

Kommunur, feløg og onnur áhugaði mugu syrgja fyri at vit á hesum øki altíð eru í samljóð við tíðarinnar krøv. Kunneleikarhugurin má vekjast, fyrst og fremst millum ungdomin. Fólka-bókasøvnini mugu vera í tilfúkum skili, at tey í sær sjálvum hava eina orkumikla aldráttarmegi, ið hugtekur bæði yngri og eldri. Vit mugu fáa lesistovur við bókmentum, tíðarritum og øðrum. Tær mugu standa opnar fyri kunneleikartystandi ungdomi.

Tað er tann áhugi, ein kann vekja og tann andi, ein kann skapa um hetta upplýsingararbeiði, ið hevur so mikið at siga. Her er tað tey eldru og tey, ið ábyrgdina hava, ið mugu kenna sína skyldu og leggja alt til rættis fyri teirri andligu menningini, ið er meira átroðkandi í dag enn nakrantíð áður.

Hetta er ein spurningur, ið rokkur øllum teimum arbeiðandi. Eisini tey skulu eiga fullgóða atkomu til upplýsing og andliga menning. Fyri at fremja og loysa hetta alfólkaliga mál eiga øll at fylkjast um sosialistiska stavnhaldið:

Fólkaheimið Føroyar!

„Dansk-færøsk kulturfond hevur í um-búnað at geva út stórverk um Føroyar. Fyrstoðumaður verður Chr. Matras, professari. Óváttaðar frásagnir vilja halda, at henda bókverkeiðin kemur at kosta einar 200.000 kr.

Skipaútgerð

**Lanternur
Bátatangar
Bensintangar
Grýtur
Ketlar**

Allir hesir lutir og fleiri
eru gjørdir á verkstað
okkara.

Styðjið føroyskt virki!

Vit hava annars alt sum skipinum krevst til matgerð og borðreiðing
— eisini SHEL-gass.

P-F. MARIA POULSEN & CO.

TELF. 2000 — 2001

Tórsgøta 10

Tórshavn.

Telgr.-adr.: *Blikk*

SALT (IBIZA)

á goymslu.

Telegr.-adr. NORTHSALT, Tvøroyri. — Tlf. 24 & 111.

NORTH ATLANTIC SALT CO.

Seteplir.

Allir, ið ynskja seteplir til várs, biðjast vinaliga gera so
væl at senda orðrarnar inn sum skjótast antin til Føroya Búnaðar-
felag ella til undirritaða.

Eplini verða av slagnum Up-to-Date og væntuliga eisini
Majestic ella Craigs Defiance.

Viðmerkið á ordnum, um setin skal vera brokk-immum.
Setin verður í Føroyum, so skjótt frostið í Danmark er
av. Eplini eru vaksin undir umsjón av Statens Plantetilsyn og hava
sertifikat fyri spirievni.

LANDSHANDILIN

v/ R. RASMUSSEN

Máltr. 1385.

Realkreditstovnurin.

Vit endurprenta her eitt brot
úr roðu P. M. Dams á ríkisdegi,
tá málið um Realkreditstovnin
var fyrri:

I erkendelse af situationens alvor
og af, at det i allerhøjeste grad
ville være nødvendigt, at færingerne
stod forberedt og klar til straks
efter krigens ophør at gå i gang
med fornyelsen og moderniseringen
af vor fiskerflåde, udarbejdede det fær.
socialdemokrati allerede i 1943 en
plan til modernisering, fornyelse og
rationalisering af vort erhvervsliv,
herunder en femårsplan til forny-
else af vor fiskerflåde med diesel-
trawlere, større skonnerter og lang-
linefartøjer. De til gennemførelsen
af denne plan nødvendige love
blev udarbejdet med bistand af
amtmand Hilbert, som jeg, uden
at gå nogen andens ære for nær,
anser for at være en af de aller-
dygtigste embedsmænd, Færøerne
har haft, uden hvis dygtighed man

næppe ville have klaret krigens
vanskeligheder så godt, som man
gjorde.

På Færøerne fandtes der den-
gang tilstrækkelige midler til at
gennemføre denne måske i sin art
første allround nationaløkonomiske
plan i Norden eller på denne side
af skillelinien mellem øst og vest.
Man var også enig om nødvendig-
heden af en omlægning af vort er-
hvervsliv, særlig hvad angik for-
nyelsen og moderniseringen af vort
fiskerierhverv, men man var ikke
i stand til at acceptere den af os
foreslåede vej, særlig ikke den
måde, på hvilken midlerne skulle
tilvejebringes. Man fandt den for
drastisk.

Men skibene skulle anskaffes.
Man gik så den, som en taler ud-
trykte sig, liberalistiske vej. Man
sagde: såfremt en fisker, en sam-
menslutning eller skibsreder selv
kunne skaffe nogle penge som

egenkapital og få bankernes tilsagn
om et førsteprioritetslån, skulle
den under krigen oprettede
erhvervslånefond yde andenpriori-
tetslån. Dette førte til et planløst
og vilkårligt indkøb af gamle,
brugte skibe, som det i de aller-
fleste tilfælde kostede store summer
at gøre i stand.

Det kan i denne forbindelse
være interessant at bemærke, at
man i 1944 i Island blev enig om
et forslag til fornyelse af Islands
fiskerflåde, der i sin idé og struk-
tur nøje svarede til det af det
færøske socialdemokrati fremsatte
forslag. Der kan ikke siges andet,
end at det er noget mistrøstigt at
sammenligne den vej, som islæn-
dingene gik, med den vej, som
man på Færøerne fulgte. Vi fik vel
skibene, men ikke som islændingene
nye og hypermoderne, som vi
havde drømt om, men skibe, som
man i England, Danmark og andre
steder ville af med.

Man kan med rette sige, at det
var forfærdeligt, at vore under
krigen opsparerede midler skulle an-
vendes på en så irrationel måde.
Men eftersom de forslag, som jeg
gjorde mig til talsmand for, ikke
kunne vinde flertal, mente jeg og
mit parti, at vi på grund af den
fortvivlede mangel på skibe sub-
sidiært måtte gå den såkaldte li-
beralistiske vej og lade alle få
frit slag til at anskaffe sig de far-
tøjer, de havde lyst til og økono-
misk kunne magte med førstepri-
oritetsbanklån og andenprioritetslån
fra den færøske erhvervslånefond.
Og sandheden tro må det siges, at
skibenes anskaffelse ikke bare løste
beskæftigelsesspørgsmålet de første
år efter krigen, men for de fleste
skibes vedkommende var driften
også rentabel og overskudsgivende,
så længe fiskepriserne holdt sig og
prisen på udrustningsartiklerne som
fiskegrejer og andet ikke røg op i
skyerne.

Framhaid.

LO 538,440 limir.

Meginfelag norskur arbeiðaranna
— *Landsorganisasjonen* — hevur
økt limatalið sítt á hvørjum ári
síðan 1926. Undantikin eru tó
krigssárin, tá limatalið snøgt sagði
minkaði niður í null. Limatalið er
nu 538,440. Hetta er ein øking
uppá 8,500 limir í 1954 og 22.800
síðan 1952. 1/5 av limunum eru
kvinnur og 1/4 tænastamenn. Í alt
eru 5.121 feløg í meginfeløgnum.
Størstu feløgin eru:

Jern- & Metallarbeiðerf. við 57.713
limum, Byggingindustriarbeiðerf.
við 55.845, Kommuneforbundet við
49.738 og Sjomannsforbundet við
41.374 limum.

Øll hesi 5.121 feløgin eru kol-
lektivir limir í norska javnaðar-
flokkinum. Soleiðis er vorðið, har
allir arbeiðarar standa fakliga og
politiskt fylktir.

So var tað brúðgómurin, ið spurdi
um tað skuldi vera eitt friðabruðleyp,
ella um mamma hennara skuldi vera við.